

BAUŠMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, péntek 1922. július 21.

197. szám

Megjelenik minden reggel, ünnepek után és hétéfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90 —dinár

SZENKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Tangamjika

Végre megjelentek az első hírek a londoni tanácskozásról. Londonban megint összejöttek a világ nagyurai, a hatalom Csákmányai, az erőszak Rettenetes Ivánjai, hogy egy fekete kávé mellett, vagy egy szmokingos dinér-nel elintézzék bajainkat, szenvedéseinket és lelketnyomorított problémáink valamennyiét. Ez a konferencia nem a genuai népgyűlések külsőségei között ült össze. Ott szavaltak a világbékéről, új világrendről, új Columbusokról, akik a béke új világjaiba vezetik el Európát meggyőzött népét. S a ciráds és tirádás beszédek közben alkudoztak az orosz petroleum mezők felett s árulták egymásnak az Ural platínabányáit. London — az más. Nem tömegeket mozdítanak meg és nem főmegekhez szólnak. Lloyd George — Reinhardt tömegjelenetei helyett a meiningenichi interieur-hatással Süppedős foteuille-ök, gözölgő fekete kávé, kék illatú havanna, villogó plastron — valóban egy francia novella számára sokkal hatásosabbak és megszokottabbak ezek a rekvizitumok, mint olyan konferencia számára, mely a világ megoldatlan problémái, elintézetlen válságai, gyötrelmes szenvedései közül teretet ki zöld asztalára egy nyalábnnyit.

Am a foladát olyan nagy és a megoldás olyan nehéz, hogy aki részletmunkát végez, az is férfi munkát teljesít. Nem kell kétségbeesni s a sátnya reménykedéseket nem kell még fölcipelni a kijózanodás Taigetosz hegyére. A kik a világ urai, talán tudnak urai lenni az eseményeknek is s akik a világtörténelmet csinálják, talán azt a csudát is végre tudják vinni, hogy nagyobb darab kenyeret kapjunk és nyugodtabb legyen az éjszakai álmunk.

Olvaszuk a hivatalos kommunikét, hogy miről tárgyal a Népszövetség tanácsa. A Népszövetség tanácsa — mondja a jelentés — tegnapi ülésén végérvényesen jóváhagyta az ugynevezett kettős mandátumokat Tangamjika, Togoorszag, Kamerun és egy nyugat-afrikai belza földszív fölött. Lord Balfour felszólalására a tanács a misszionáriusok ügyét is tárgyalta, akiknek jogait az Egyesült Államokkal való tárgyalások rendjén létrejött első javaslat tulságosan megszorította.

Csak semmi tréfa, semmi kétségbeesés, semmi felajdulás. Küldőnk nem szabadulhatnak ki értelmünk bilincseiből. Előbb a fontos dolgokat kell elintézni. — Előbb azokat, amelyek mindenkit érdekelnek, a most élők épügyéért mint az ezután elkövetkező generációt. Először azokat a proble-

mákat kell megoldani, amelyek egyetemes érdekek, melyek elvi jelentőségük s melyekben a döntés irányító világosságot gyújt fel az elméleti kutatások és gyakorlati kísérletezések utvesztőiben. Először csak legyen elintéztet Tangamjika dolga és Togoorszag kettős mandátumának kérdése, — nem igaz? — mi várhatunk. Mi európaiak várhatunk. Várhatunk az előszobákban, a vámfülkék előtt, komisszáriusok szobáiban, követségek haza előtt, vasuti pénztár előtt tologva, — vagy — bezárt templomok, bezárt iskolák, üres pékboltok és teli arzenalok előtt — vagy — várhatunk, amíg bekénk lesz, nyugalmunk, otthonunk és kenyerünk biztos lesz,

Az amerikai kölcsön a szkupstina előtt

— Az ellenzék hevesen támadja a kölcsönjavaslatot —

Délelőtt háromnegyed tízkor nyitotta meg a szkupstina csütörtöki ülést dr. Ribar házelnök.

Napirend előtt dr. Markovics Lázár igazságügyminiszter emlékeztet szölszóra és erőlyesen tiltakozik az Epoka két cikke ellen, melyekben őt azzal vádolja a lap, hogy a Bleer-csoport megbízottjaival több ízben együtt mulatott. Ezzel az Epoka a kormány egyes tagjait azzal akarja vádolni, hogy részrehajló voltak a kölcsön kérdésében. Meggyőzni állgatszki a szkupstinát az Epoka állításainak valótanságáról. Kijelenti, hogy a bíróság fogja megállapítani a vádak alaptalanságát.

Ezután áttérnek a napirendre, az amerikai kölcsönszerződés tárgyalására.

Radovics képviselő a kölcsönjavaslat előadója felolvassa a kölcsönről szóló törvényjavaslatot, Gyonovics képviselő pedig a pénzügyi bizottság ellenzéki tagjainak különvéleményét ismerteti.

Kumanudi pénzügyminiszter a kölcsönről tart expozét. Hangsúlyozza a külföldi kölcsön megkötésének politikai jelentőségét. Ez az első külföldi kölcsön a háború befejezése óta. Nagy eredménynek tartja, hogy a mostani súlyos viszonyok mellett olyan állammal, mint Amerika, ahol a valuta az arannyal egyenértékű, az SHS királyság kölcsönt köthetett. Hiábavalónak bizonyult tehát az ország ellenségeinek minden akciója, amellyel lehetetlenné akarták tenni a kölcsön megkötését. A jó dollár-árcsökkentés az országba való bejövetele csak javítani fog az ország helyzetén. Az, hogy az amerikaiak akik igen nehezen adnak az európai államoknak kölcsönt, a szerződést az SHS kormányával megkötötték, azt bizonyítja, hogy garanciát látnak az ország jövőjére néve.

Ugyanílyan garancia a vasutak építése is, ami nem fogja javítani a dinár-árfolyamát és a jugoszláv va-

gyerekkünk jól lakott és asszonyunkból kifogyott a panasz. Szeretnénk már olyan világot, ahol az utazás nem lenne kín s a maradásban nem volna nyugtalanlás, ahol mi is, akik a béke misszionáriusai vagyunk, könnyebb feladatokat elé állhatnánk, mert böles és okos kormányzók elhárították minden akadályt utunkból, szeretnénk, ha nemcsak az emberevő perpuák, e jámbor és értelmes és erkölcsös nép megterítése volna legfőbb gondjuk, hanem az emberevő európaiak is.

De hát mi még várhatunk, Európa meggyőzött népe még várhat. Most Tangamjika kettős mandátumát tárgyalja a legfelsőbb tanács.

lutára stabilizáló hatással lesz. A dollár nagyszámú bejövetele is javítani fogja a valutát.

Elmondja a külföldi kölcsön történetét. Ismerteti Dondukov herceg orosz-amerikai pénzcsoportjának ajánlatát, amelyet azonban a súlyos feltételek miatt nem fogadtak el. Megállapítja, hogy már ennek a kölcsönnek a tárgyalása idején is kampanyt vezettek a kormány ellen. Profles Sztroján és Rajasics Lázó pedig röpiratokot adtak ki. Megemlíti, hogy a Hollgarten-pénzcsoport is adott ajánlatot, de a Kratz ezredessel folytatott tárgyalások során megállapították, hogy ezt az ajánlatot nem lehet komolyan venni. Kéri a javaslat elfogadását.

Dr. Dulibics klerikális kijelenti, hogy a kölcsönt nem szavazza meg, mert annak feltételei teljesíthetetlenül súlyosak az országra néve. Szerinte különben is Bleer nem más, mint pénzügnyök, akinek a személyében nem lát garanciát az országgal szemben vállalt feltételek teljesítésére.

Az ülést az elnök déli 12 óra tíz perckor zárja be.

A délutáni ülést 4 órakor nyitják meg. Az első szónok Gyonovics köztársaságpartí, válaszol a pénzügyminiszter délelőti expozéjára és meg akarja dönteni Kumanudi azon állításait, hogy a kölcsön megkötése az államra néve csakugyan jelentős eredmény volna. Már csak azért sem tartja szükségességnek a kölcsönt, mert annak súlyát emez nemzedékek éreznék meg, amint hogy a régi államkölcsön még ma is súlyos terhet jelent az országra. Súlyosak a kormány által nyújtott garanciák is.

Kapetanovics igazat ad a pénzügyminiszternek abban, hogy a kölcsön jelen esetben szükséges, csak hogy az nem az ország, hanem a Bleer-csoport érdeke. Ellenzi a kölcsön szerződés megkötését, mert a feltételeket súlyosnak találja. Helyteleníti a vas-

uti anyag beszerzésére vonatkozó feltételeket, amelyek nem praktikusak és könnyelműeknek tartja azokat. Ilyen súlyos feltételek mellett nem tartja legfontosabbnak a vasutak megépítését, ha mégis szó van erről, akkor a kész tervekkel a szkupstina elé kell terjeszteni. Ugyis mint jó hazafi, ugys mint jó ellenzék a kölcsön megkötése ellen szavaz.

Lázics Voja, a földmivesszárt elnöke kifejti, hogy a mai idők, amikor az egyes vállalatok olyan nagy számmal dolgoznak, az első pillanaton nem tűnik olyan nagyoknak a 100 millió dolláros kölcsön. Mégis meg kell gondolni a kölcsön felvételét, amikor a mostani valutáris viszonyok mellett ez az összeg 8200 milliót tesz ki.

A vasutépítés csak tetszetős esáldetek, — folytatja a szónok — amellyel az egyes képviselőket a kölcsön megszavazására akarják rábírtani. A javaslatból nem állapítható meg, hogy milyen vasutak építésére akarják a kölcsön egy részét fordítani, vajjon új vonalakat akarnek-e létesíteni, vagy pedig csak a régi vonalak kibővítését tervezik.

Utána Derzsics nemzeti szocialista elfogadhatatlannak jeleníti ki a kölcsönjavaslatban foglalt lehetetlenül súlyos feltételeket. Ezt a kölcsönt már csak azért sem szabad megkötni, — mondja — mert esetleg sok esztendő múlva az utódok fogják annak súlyos hátrányait megszenvedni. Helyteleníti, hogy nem terjesztették a parlament elé a kész tervezetet, amelyből pontosan meg lehetne állapítani, hogy a kölcsön egyes részleteit mire akarja a kormány fordítani. A parlament ülése lapzártakor meg tart.

Az állandósult kormányválság

A pártok egymást mulják fölül követelésekben

Csudálatos az a szívósság, mellyel az annyiszor elparentált Parsics-kormány és a mögötte álló koalíció heitől-hétre hosszabítja meg életét. Az egész politikai közvélemény biztosra várta, hogy a király esküjére után, felszabadulva a külpolitikai regordok alól, gyors ütemben liquidálni fogják a pártok az anyai belső ellentétől gyötört koalíciót. De mindig akad valamely fontos magasabb érdek, amely a válság kitörésének elhalasztására felhasználható volt. A legfontosabbak ezek közül még ma is a költségvetés és a kölcsön. Ennek a parlamentnek föltétlenül meg kell alkotnia az ország első budgetjét, mert egyensúlyozott, törvényes költségvetés nélkül nincs gazdasági konszolidáció. Másrészt az ország pénzügyeinek és közlekedésének szanalását sem lehet tovább halogatni, ez pedig nagy külföldi kölcsön nélkül nem le-

hetséges. Tehát a ma még mindenképen kompakt többséggel rendelkező kormánynak ezeket a feladatokat feltétlenül végre kell hajtania. Így hangzanak a koalíció összetartóinak érvei, ha a belső válságok megrogogtatják a koalíció erezeit. És a kormánypártok az utolsó pillanatban mindíg megeresztek a már-már tufeszített hurokat, hosszabb-rövidebb idő alatt meggyőzetik magukat a governmentális elvek apostolaitól. A pártoknak azonban súlyos teherpróbákat jelentenek ezek a gyakori feszültségek. A legjobban még a radikális-párt áll ellen a válságok bomlasztó hatásának, mert összetételében legegységesebb és a kormányzat valójában eddig legtöbbször az ő akaratára szerinte igazodott. A heterogénabb demokráciapárt viszont az utóbbi hetekben súlyos személyi és elvi megalkuvások utját kénytelen járni, hogy időnek előtte össze ne omljon a kormányzat mai épületére.

A folytonos miniszterválságok során elnökválságba sodródott a párt. Davidovics Ljuba a pártot személyi kérdésben ért inzultusok miatt vonta le a konzervenciáit és három napos tárgyalások után sincs elintézte visszatérése a párt elnöki székébe. Most Ribár ház elnökkel folytatott tárgyalásokon keresik a platformot visszatérésére. Hogy végül is visszavonja lemondását, bizonyosra vehető. Főleg azért, mert az ő elnökség a legerősebb összekötő kapocs a párt széthúzó frakciói között.

A harmadik kormány pártot, a muzulmán pártot már felmorzsolta a másfél éves kormány támogatás és ma csak tömegek nélküli kisebbségük ül a kormány párti padokban, de mint az adriai-vasút kérdése mutatta, nem szilárdan.

A negyedik kormány párt, a szlovén földművesek most alkudozik benn maradásáról. Hirtelen és váratlan ellenzéki fellépésüknek az a magyarázata, hogy Szlovénia számára kicsikart engedelmekkel akarják hanyatló népszerűségüket helyreállítani. Egyrészt a klerikálisok, akik utjabban Szlovéniában köztársasági hurokat kezdenek pengetni négygyűléseiken, másrészt a földműves Szövetség erősbödő agitációja nyugtalanítja őket szavazóik hűségét tekintve.

Telán a szkupstina nyári szünete hoz majd végleges megoldást a koalíció kérdésében. A költségvetési vita elhúzódása azonban a nyári szünet tartamát is egyre kitolja. Éjjeli ülések bevezetésével igyekeznek most a kormány gyorsítani a vita tempóját.

A demokráta párt a délszerbiai állapotok konszolidálásáért

A demokráta párt csütörtökön délelőtti ülést tartott, amelyen a délszerbiai állapotok szanalásának kérdésével foglalkozott. Az egyes demokráta képviselők felszólalásainak a délszerbiai állapotok romlását ecsetelték. A párt elhatározta, hogy miután a délszerbiai állapot nagyon súlyos, sürgősen ki fognek dolgozni egy tervezetet, amely a helyzet konszolidálására szolgál.

A pénzügyi bizottság a miniszteriumok hitelének redukálását követeli

A pénzügyi bizottság tagjai között nagy elkeseredés uralkod-

dik, mert a bizottság tagjai úgy találják, hogy azok a hitelek, amelyeket az egyes miniszteriumok kérnek, túlságosan nagyok. Ezért a bizottság elhatározta, hogy ezentúl az egyes létező részére megszavazandó hiteleket radikáltni fogja.

A falusi párt követelése

A Benin képviselő vezetése alatt álló nemzeti falusi párt írásbeli követeléseket nyújtott át Pasics miniszterelnöknek, amelyben bemintik, hogy ha a kormány nem építi ki a Pozserovac—Veliki Gradiste közötti vasutat és nem terjeszti be még a szkupstina mos-

tanai ülésszaka alatt a hadikárpótlásról szóló törvényjavaslatot, úgy a klub az államkölcson javaslatát ellen fog szavazni.

Küszöbön vannak az új főispáni kinevezések

A jelenleg a szkupstina előtt levő törvényjavaslatok: a költségvetés és a kölcsön javaslatának megszavazása után a kormány, egyetértésben a kormánypártokkal, a kerületek új főispánjait fogja kinevezni. A főispáni kinevezés a radikálisok és demokrátaik közt már megállapított számarányban fog megtörténni.

Héjjas Iván ellen megindult az eljárás

— Az igazságügyminiszter utasította már az ügyészséget —

A mult héten az írsáki bünpörnek a katonai törvényszék által lefolytatott tárgyalása után történt, hogy Héjjas Iván kecskeméti lakos a budapesti lapokban nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelentette, hogy ő a lapokban is ismertett amnestiát nem fogadja el és ezzel kapcsolatban még olyan kijelentést is tett, amely a nemzetgyűlésen és a sajtóban igen sok feltegetésre szolgáltatott alkalmat. Bethlen István gróf miniszterelnök a

nemzetgyűlésen a hozzáintézett kérdésekre azt válaszolta, hogy majd az igazságügyminiszterrel meg tárgyalja, hogy mi ez ügyben a teendő.

Azóta több nap eltelt és illetékes körök több ízben is foglalkoztak az ügygel.

A tanácskozások eredménye az, hogy az igazságügyminiszter utasította a budapesti ügyészséget, hogy Héjjas ellen hírlapi nyilatkozata miatt az eljárást haladéktalanul indítsa meg.

Tizenöt éves elintézetlen ügyek a suboticaai törvényszéken

Kimutatás a restaurációról — Hétezer elintézetlen per Megakad a jogszolgáltatás — Magyarul tudó bírák nélkül nincs megoldás

A bíróságnál felszaporodott restaurációk kérdésével egy ízben már foglalkoztunk. Az alábbiakban hiteles, pontos és részletes adatokkal mutatunk rá, hogy ezek a restaurációk mennyire lehetetlennek teszik a bíróságok normális működését.

I. Polgári I-ös foku hátralékos ügyek:

1907-ik évből	3 drb.
1919-ik >	7 >
1911-ik >	16 >
1912-ik >	48 >
1913-ik >	149 >
1914-ik >	243 >
1915-ik >	755 >
1916-ik >	216 >
1917-ik >	293 >
1918-ik >	446 >
1919-ik >	413 >
1920-ik >	608 >
1921-ik >	471 >
1922-ik > (első félév)	309 >

Összes hátralék: 3977 drb.

II. Büntető: fiatalok és I. és II. foku hátralékos ügyek:

Fiatalok		I. foku	II. foku
1914. évből	—	12 db.	6 db.
1915. >	—	9 >	— >
1916. >	—	9 >	1 >
1917. >	—	19 >	21 >
1918. >	—	247 >	13 >
1919. >	47 >	43 >	19 >
1920. >	27 >	12 >	20 >
1921. >	38 >	54 >	49 >
1922. (első f.)	6 >	93 >	44 >

Összes hátralék: fiatalok 118 db. c. I. büntető 498 db. m. foku > 175 db.

Polgári felebbviteli ügyek:

A topolai, sentai és suboticaai járásbíróságoktól a suboticaai törvényszék polgári felebbviteli tanácsához felterjesztett elintézetlen peres ügyek:

1914. évből	42 drb.
1915. >	54 >
1916. >	35 >
1917. >	34 >
1918. >	190 >
1919. >	213 >

1920. >	496 >
1921. >	658 >
1922. > (első félév)	401 >

Összesen: 2123 drb.

Eszerint tehát van első foku hátralékos polgári ügy 3977 drb. I. és II. foku bünt. ügyek 791 > polg. felebbviteli ügyek 2123 >

Összesen: 6891 drb.

Ezek az ügyek tulnyomó részben magyar ügyek, olyanok, ahol minden akta magyar nyelven van megfogalmazva és így csak olyan bíró intézheti el azokat, aki teljesen bírja a magyar nyelvet és ismeri a magyar jogszokásokat és törvényeket.

A suboticaai törvényszéknél a legutóbb történt bírói kinevezések és áthelyezések előtti időben következő magyar bírák működtek: Láner Antal, Kovács Lajos, Bakula Géza, Malissa és Rottmann dr. törvényszéki bírák, a járásbíróságnál Bodnár és Bistják magyar bírák.

Ezeket a bírákat mind áthelyezték és ezidőszent a törvényszéknél három, helyesebben csak két olyan bíró van, aki az államnyelv mellett tökéletesen bírja a magyar nyelvet, és pedig Pavlovics István h törvényszéki elnök és Gomicar Vojislav törvényszéki bíró; a harmadikat: Bartman Simon dr. tanácselnököt most helyezték ide, de még nem foglalta el állását.

A helyzet tehát az, hogy a közel 7000 drb. hátralékos ügy elintézésére egyáltalán nincs megfelelő munkatárs, mert az eddig itt működött magyar bírákat áthelyezték és újak nem jöttek helyükbe.

Általánoságban véve is csökken a bírói létszám. Eltávozt Mészik Szilárd elnök, akinek utódja mégis nincs kinevezve és az elnöki teendők Pavlovics István dr. Mita el. Áthelyezték Marusics Koszta vizsgálóbírárt, önként távozt Gzovszky Vladimir bíró. Az ügyészségtől távozt Aradszki Iván dr.

Ezzel szemben a szaporulat három

bíró, akiket ide helyeztük, köztük Bartman tanácselnök és Ilic dr. biotolji ügyvéd.

Az eltávozott, illetve áthelyezett bírák száma tíz, az ide kinevezetteké pedig három, közle egy ügyvéd és egy tanácselnök. Viszont a magyar anyanyelvű bírák mind eltávoztak, ami a hátralékos ügyek feldolgozása szempontjából a legsúlyosabb veszteség. A hátralékos magyar ügyeket sem lefordítani, sem pedig tolmács igénybevételével elbírálni nem lehet. Ezeket csak magyarul ítéletben beszéző bíró intézheti el.

A bírói áthelyezések folytán azonban is megakadt a munka a törvényszéken. Az innen áthelyezett bírák már nem bűzhelnek ki tárgyalást, mert nem tudják, hogy a tárgyalási napján itt lesznek-e még. Ez természetesen csak a restauráció szaporulására vezet.

A meglévő bajok orvoslását csak az által lehetne közölni, ha meglehetősen számú, az államnyelvi ismeret meglévő, a magyar nyelvet tökéletesen bíró, a magyar jogszokásokat és törvényeket ismerő bírákat neveznénk ki a suboticaai törvényszékre.

Megbukott az olasz kormány

Balfelől toldik az olasz belpolitika

Rómából jelentik: A Facta kormány 288 szavattal 103 ellen megbukott, mert a populáris bizalmatlansági indítványt nyújtottak be. A hangulat nagyon izgatott volt és a helyzet drámai töltököt akkor érte el, amikor Bussolini a faszisták vezére, pártjának nevében kinyilatkoztatta, hogy megfontolás tárgyává kell tennie, vajjon párta egyáltalán megmaradjon-e a kabinetben és kijelentette, hogy ameddig a kormány követeléseinek gépfegyverekkel fog nyomatékot szerezni, mindaddig a faszisták reakciója inszurrekcióval fognak válaszolni.

A kormány mellett csak a nacionalisták, az agráriusok, a demokráta és a jobboldali agráriusok szavaztak.

Facta miniszterelnök este hét órakor a királyhoz ment és átadta neki az egész kormány lemondását. A király a döntést fentartotta magának. A kormány lemondását a parlament holnap tudomásul fogja venni.

A többségi pártok vezérei felszólították a miniszterelnököt, hogy lemondásával kerülje el a vitát a kamarában. A miniszterelnök ezt az indítványt visszautasította, mert a kormány a kamara döntését kívánja. A Gronchi-féle naprend balfelé való orientálódást jelent.

Gronchi néppárti képviselő, akinek beszédét a jobboldal sürin felbeszakította, rámutatott a polgárháború tarthatatlanságára és megokolta naprendjét, amelyben az oroszok ellen való eljárást követeli.

Turati képviselő kijelentette, hogy a kormány a faszizmus és a kapitalista reakció fogja. A kamarának ma arról kell döntenie, vajjon Olaszország a jövőben civilizált ország legyen-e vagy pedig a barbarizmus predájává váljék. Ezután megejtették a névszerinti szavazást, mely a bizalmatlansági indítvány megszavazásával végződött. Ilyenformán az olasz kormány bukása teljes és Facta kénytelen volt lemondását a bizalmatlansági indítvány megszavazása után benyújtani a királynak.

Ujabb felfordulás Bécsben

Tüntetés a parlament előtt

Bécsből jelentik: A legutóbbi óriási áremelkedések miatt Bécsben ismét nagy tüntetések voltak. A tüntetéseket röhírek előzték meg és újabb rombolások lehetőségéről beszéltek. A kenyér kilójának árát 2170 koronára emelték és már anélkül, hogy valami történt volna, rugel már a rendőrség figyelemzavartására bezártak minden üzletet, irodát, kávéházat és szállodát. Bécs egész pezsgő élete a december elsejéről megmaradt barrikádok mögött zárkózott el.

Egyidejűleg a Belváros izgalmas reggelével, a gyártelepek kerületeiben megindult a mozgalom. **Később kommunista csoportok végigjárták a gyárakat és a munka beszüntetésére, néhol a gyár birtokbavételére izgatják a munkásokat.** Az izgatásnak csak két gyárban volt eredménye: a **summeringi vaggongyár** és az **Apollo-gyertyagyár** munkásai beszüntették a munkát és a parlament elé vonultak. **Több ezer munkás és munkanélküli összegyűlt a parlament előtt** és ott izgaló beszédeket hallgattak és szidták a kormányt, a börtönt és főként a drágaságot.

Az utcákon minden esletőségre készen erős őrségek cirkáltak, azonban délután 3 óra felé a nyugalmot helyreállított a parlament körül, a munkások legnagyobb része visszament kerületébe és az őrségeket is visszavonták.

A szociáldemokratapárt este megbeszélést tartott, melyre az üzemek bizalmi férfiai is meghívták.

Bécsben azonban még mindig óriási az izgalom, **Seipl bukását bizossra veszik** és miután a **kommunista agitátorok ki akarják használni az elemiszerek újabb dremelkedésével bedőlőt helyzetet, a közeli napokban komoly eseményekről tartanak.**

A nemzetközi Duna

Az egyezmény október 1-én lép életbe

A Journal des Debats a Duna és Középeurópa gazdasági talpraállítása címmel a következőket írja:

A francia kormány a békeszerződések végrehajtása során már 1920 nyarán nemzetközi értekezletet hívott egybe Párisba a végleges dunai statumok megalkotására. Ez az értekezlet hat havi munka után egyezmény aláírására vezetett. Ez az egyezmény alkotja ma a Dunának és a Duna nemzetközi folyóhálózatának chartáját. A párisi egyezmény, amelyet az évi június 30-án valamennyi aláíró hatalom ratifikált, 1922 október 1-én fog életbelépni.

A lap azután elmondja, hogy azelőtt a gazdag osztrák és magyar hajózási társaságok valóságos monopóliumot gyakoroltak a Dunán és hogy a Fekete-tengerről érkező hajók alig jutottak tovább Brailánál. A háború kimenetelét következében most már a legmellőzöttebb partállamnak is módjában lesz, hogy a dunai hajózásból kivége az őt megillető részt.

Az 1921 július 23-iki egyezmény két szakaszra osztja a Dunát. Az egyik a folyami rész, amely Ulmtól Brailáig, a másik a tengeri rész, amely Brailától a Fekete-tengerig terjed. Az első főként a versaillesi szerződés 347. szakasza értelmében megalkotott nemzetközi bizottság gyakorol ellenőrzést, amelynek tagjai a parti államok képviselői, továbbá Franciaország, Anglia és Olaszország meghatalmazott képviselői. A második szakasz az európai bizottság igazgatása alatt áll, amely az 1856-iki párisi szerződés alapján jött létre.

Egyelőre csupán Franciaország, Olaszország, Anglia és Románia léte-

viselői foglalnak ebben helyet, de a belépés a jövőben nyitva áll ama hatalmak részére, amelyek abban a helyzetben lesznek, hogy jogukat ott érvényesíthetik.

Az európai bizottság feladata a jövőben is az lesz, hogy saját eszközei-

Elkészült a suboticiai választók névjegyzéke

— Mi van a nemszlávokkal? —

Csütörtökre kellett elkészülni a választók összeírásáról szóló rendelet értelmében a választók névjegyzékének. A rendelet július 20-át jelölte meg végső hatánapot. Az új választói névjegyzék Suboticián el is készült esztőrtökön és azon már csak néhány simítás van hátra.

Szombaton délután kezdte meg negyven városi tisztviselő a névjegyzék összeállítását. Ez a munka azóta szakadatlanul folyt. Mint már megírtuk, az új választói névjegyzék alapjául az 1920. évi névjegyzék szolgált, amelyet az adóösszeírások és az 1920. évi népszámlálási ivek adatai alapján egészítettek ki.

Értesülésünk szerint a suboticiai választói névjegyzék még így sem lesz teljes, hanem lényeges kiegészítésre szorít. Az adóösszeírás ivek és az 1920. évi népszámlálási adatok figyelembevételével sem volt elkerülhető, hogy egyes választói jogosultággal bíró állampolgárok ki ne maradjanak a névjegyzékből, főként azért, mert a népszámlálási ivek sem tartalmaznak már friss adatokat, azok s még 1920-ból származnak.

A városházán egyébként még min-

vel biztosítsa a folyamtnak és torkolati ágának hajózhatóságot. A nemzetközi bizottság, amelynek hatásköre sokkal szűkebb, azon örkődik, hogy a Duna nemzetközivé tétele ne legyen elméleti fogalom, hanem gyakorlati valóság.

dig tart az az érthetetlen tukooldzás, ami a választók összeírásáról szóló rendelet megérkezésekor kezdődött. Most sem hajlandó felvilágosítást adni arról, hogy **hany választói lesz az új összeírás alapján Suboticiának és hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozókat felveszik-e a névjegyzékbe.**

Bár ezekre a kérdésekre az illetékes tényezők csak azt a választ adták ma is, hogy **egy-két nap múlva ugyanis nyilvánosságra kerül a névjegyzék, munkatársunk megbízható helyről úgy értesül, hogy a névjegyzékbe jevetik mindazokat, akiknek az alkotmány értelmében választói jogosultságuk van, így a nemzeti kisebbségekhez tartozókat is. Alkotmány jogait a névjegyzékben minden magyar nemzetiségű SHS. állampolgár is.**

Konkrétumot azonban a választók névjegyzékére vonatkozólag senki sem hajlandó mondani és így mindaddig nem derül teljes világosság az ügyre, amíg a névjegyzék nem hozták nyilvánosságra. Ez különben a rendelet értelmében még ezen a héten megtörténik.

Forrong a vármegye

A bácskai alispán felajánlotta a belügyminiszternek lemondását — Menő vallomás Sztójkov Mózes mellett

A megyegyűlés tagjai az alispán lemondását követelik

A Sztójkov alispán ügyével kapcsolatos megyei közgyűlés elnapolása nagy izgalmat keltett Somborban. A kedélyek, úgy látszik, nem is fognak lecsillapulni mindaddig, amíg ez az ügy nem nyer végleges elintéztést.

Sztójkov alispán csütörtökön hajnalban Beogradba utazott, állítólag azzal a céllal, hogy lemondását benyújtsa. Ez a feltevés azonban még nem nyert megerősítést.

Sztójkov alispán felajánlotta távozását.

Mint már tegnap megírtuk, a belügyminiszter szerdán reggel értesítette Bugarszki Lázár főispánt, hogy **a közgyűlés nem tartható meg.** A megyei állandó választmány több tagja azon az állásponton volt, hogy a belügyminisztériumnak nincsen joga a közgyűlés elnapolására, amiért telefonon újabb sürgős intézkedést kértek Beogradból.

Közben azonban maga Sztójkov Mózes alispán is telefonon érintkezésbe lépett a belügyminiszterrel és **bejelentette, hogy amennyiben a közgyűlés elnapolásának az ő személye volna az oka, úgy hajlandó azonnal lemondani vagy szabadságra menni.**

A belügyminisztérium azonban délután telefonon közölte a főispánnal, hogy fentartja délelőtti intézkedését és **a közgyűlés megtartását azért nem engedélyezi, mert olyan pontok is szerepelnek tárgysorozatán, amelyek nem tartoznak a közgyűlés hatáskörébe.** Erre határoz-

ták azután el a közgyűlés elhalasztását.

A sombori pártok éjszakai ülése.

A közgyűlés elhalasztásáról a megyei bizottsági tagok nem szerezhetek idejében tudomást és ezért a vidéki megyegyűlési tagok szerdán este nagyszámban érkeztek meg Somborba. Az ő részvételükkel azután egy a sombori demokrata párt, mint a radikálisok szerdán este külön-külön ülést tartottak, amely a késő éjszakai órákba nyult.

A megyei értekezlet az alispán távozását követeli.

Csütörtökön délelőtt tíz óraker nyitotta meg Bugarszki Lázár főispán azt az értekezletet, melyet a közgyűlés helyett tartottak meg a bizottsági tagok. Az értekezleten a megyegyűlésnek mintegy százhusz tagja jelent meg. A karzat zsufoilasig tömve van érdeklődőkkel, akiknek a sorában a vajdasági képviselők közül dr. Prodanovics, Grgin Dusán, Dr. Radonics és dr. Sijacsics is ott látható.

Bugarszki Lázár főispán rövid megnyitóbeszéde után Masirevics Györgyi esantavéri tanító, a bácsmegeyi radikális párt titkára, emelkedik szóásra. Felolvassa pártjának szerdai ülésén hozott három pontból álló rezolúcióját, mely a következőket tartalmazza:

1. **Feltáboznak a belügyminiszter jogtalan eljárása ellen, amellyel a közgyűlést elnapolta.**

2. **A radikális párt követeli, hogy Sztójkov Mózes alispán azonnal hagyja el helyét.**

3. **Követelik, hogy a belügyminiszter mielőbb határnapot tűzzön ki az új közgyűlésre.**

Dr. Krecsárevics sombori ügyvéd előadta a közte és az alispán között támadt aliter részleteit, amint azt a Bácsmegeyi Napló annak idején már ismertette.

Dr. Rudács sentai ügyvéd hevesen támadta az alispánt és a karzat nagy helyeslése közben a legerősebb kifejezésekkel kritizálja az alispán viselkedését, amivel közbotrányt okozott. Követeli az alispán azonnali el távoztatását.

Vidékovicz monostori plébános, bizottsági tag, nem akarja menteni az alispánt, de azt kívánja, hogy ismerjék el Sztójkov alispánnak a nacionalizálás terén szerzett érdemeit. A radikális párt rezolúcióját ő is el fogadja.

Ezután Bugarszki főispán átvette a rezolúciót és ígéretet tett, hogy azt eljuttatja a belügyminiszterhez és ő maga is el fog járni, hogy az abban foglalt határozatoknak érvényt szerezzenek.

Mentő nyilatkozat az alispán mellett.

Ugyanakkor, hogy azok, akik Sztójkov alispánt a jegyzői állások cladásával vádolják, Beleslin Priglovica-Szentiváni jegyzőre hivatkoznak, mint aki állítólag beismerte, hogy Sztójkov alispán 40,000 koronát fogadott el tőle a demokrata párt választási alapja részére. A Bácsmegeyi Napló munkatársa kérdést intézett Beleslin jegyzőhöz az ügyre vonatkozólag, aki megdölgözte azt, hogy az alispánnal csak egyáltalában szóba is került a pénz kérdése.

— Kijelentem papi szavamra, — mondta Beleslin — hogy **soha szó sem volt arról, hogy az alispán a demokrata párt választási alapja javára pénzt követelt.** Egyáltalán az egész gyűlés kérdése még csak szóba se került az alispán előtt. **Ugyanilyen értelemben vallottam különben egy én, mint Gregorievics jegyző, a vizsgálóbíró előtt is, aki már kihallgatott bennünket.** Előtte is kijelentettük mindketten, hogy **szó sem igaz az egész vádból, az csak légből kapott kohanymás.**

Igy szól az ügy egyik koronatanulmányi vallomása. A teljesen felzaklatott megyei közigazgatás érdekében követelik már most, hogy minél előbb világosság derüljön az ügy minden részletére. A sombori pártok nem vágtak cibebe állásfoglalásukkal a bírói eljárásnak. Minél sürgősebben le kell folytatni és be kell fejezni ezt az eljárást, hogy tisztán lássa a közvélemény, hogy köztisztviselőkről a nyilvánosság előtt emelt vádak tényeken vagy mememondákon alapulnak-e. Ez az ügy megnyugvással csak akkor fejezhet öbe, ha az, aki bűnös, mielőbb elveszi büntetését.

Ha
napi foglalkozása
után pihenni tér

Olvassa el a
Bácsmegeyi Naplót

Prónai Pál titokzatos

szervezkedése és letartóztatása

Nyomozás Prónay alezredes után

A Budapestem megjelenő *Magyarország* csütörtöki számában írja: Napok óta ismét erős munkában vannak a pesti fantáziák. Suttogva, sajtóról-sajtóra titokzatos információk terjednek, ellenőrizhetetlen forrásból ellenőrizhetetlen adatok röpködnek.

Arról beszélnek a pesti jólérsültek, hogy több, az utóbbi időben sokat szerepelt személyiség, köztük elsősorban Prónay Pál és Héjjas Iván új nagyszabású akciói készítenek elő olyan területek, ahol egyben már alkalmuk volt beavatkozni és tevénnykedni. Állítólag a szervezés munkája már nagyon előrehaladt és Prónayék támogatást kaptak a legitimista politika néhány vezéregyenségetől is.

Ma reggel határozott formában beszéltek, hogy a kormány energikusan beavatkozott és az akció egyik vezetőjét,

Prónay Pál szolgálaton kívüli alezredesét már Nádosy Imre országos főkapitány rendeletére őrizetbe is vették és bevették a Margit-kőrúti katonai fogházba, a rendőrségen pedig mintegy 18 magasabb rangú tisztet őriznek.

Megpróbáltuk most, hogy végre megfoghatóbb alakot öltöttek a híresztelések, végére járni az egész ügynek. Először a Margit-kőrúti katonai törvényszék és fogházban igyekeztünk felvilágosítani nyerni. Kértük, hogy Prónay alezredessel beszélhessünk. A válasz az volt, hogy nem lehet.

Telefonon hívtuk fel a Margit-kőrúton székelő katonai ügyészséget. Felteztük a kérdést:

— Miképpen lehet Prónay Pál-lal beszélni?

A telefon másik végén először csend, azután egy hang a következőket mondta:

— Ebben az ügyben nem mi vagyunk illetékesek.

Tovább tapogatóztunk, de az ügyész-hadbíró urat nem tudtuk feltalálni. Próbáltunk feljebb menni. Belitska Sándor honvédelmi miniszter úrtól kértünk tájékoztatást. A miniszter elcsodálkozott.

— Az egészről semmit sem tudok — mondotta. — Ha Nádosy főkapitány rendelte el előállítását, akkor a belügyminiszter tudhat az intézkedésről.

Következett tehát *Rakovszky* Iván belügyminiszter. Megtudtuk költük:

— Kegyelmes ur, miért indult eljárás Prónay ellen?

Eljárás? Nincs szó semmiféle eljárásról.

— De Nádosy főkapitány rendelkezése mégis letartóztatták és a Margit-kőrúton őrzik.

— Letartóztatásról szó sincs. Csupán bizonyos ügyben szükségessé vált Prónay Pál kihallgatása és ez történt meg.

— Letartóztatásban van még Prónay?

— Nincs.

Itt tehát végre kaptunk autentikus felvilágosítást. — Bizonyos ügyben szükséges volt Prónay kihallgatása és ez a kihallgatás végebe is ment. Viszont ha Prónay már nem fogoly, akkor tőle, mint legilletékesebbtől is megtudhatjuk mi az igazság.

Elmentünk tehát Prónay Pál

lakására, Szentkirályi-utca 38. sz. alá. Az alezredes lakásán nem találtunk senkit. A házban azt mondták:

— Az alezredes urnál nagytakarítás és tisztogatás van, ezért néhány napon nem lakik itthon, ma sem tölti lakásán az éjszakát.

Ez ismét misztikus hangzott. Tovább folytattuk a nyomozást az *Eredő Magyarok Egyesületénél*, *Budaváry Lászlóval*, az Egyesület

egyik elnökével beszélünk, aki azt mondotta nekünk:

Prónay semmiesetre sem lehet letartóztatva. — Az egész ügyről nem beszélhetek, míg vele érintkezésbe nem léptem.

Erdeklődünk a miniszterelnökségen is, ahol azt a választ kaptuk, hogy a letartóztatásról szóló információk lehet alapja, de a miniszterelnökség nem tud semmiről.

Arcok és álarok

— Képek a sombori harc vezéreiről és szereplőiről —

A vármegyeház kapujában már nem áll a rókaprémcs, alahárdos hajdu, egy öreg, nyugdíjra váró szolga igazgatója utba az érdeklődőket, Sombor jellege is megváltozott, az utolsó három-négy év alatt, de azért a csöndes, tisztá, zöldpázsitos város érdeklődése még mindig csodálatos frissességgel fordul a megyeház felé. A vármegye már haldoklik, az újabb törvények más alakra fektetik a közigazgatást, de még ma is bajos elképzelni, hogy miről beszél majd, miért igazgatók Sombor, ha nem lesz itt a vármegye székhelye, nem lesz főispán, nem lesz megyei politika.

Ma a megyeházi események, az a kérdés, hogy mi lesz vége annak a viadalnak, amely az alispán körül folyik, minden érdeklődést leköti. Sombor az utóbbi években kereskedő város lett, a bácskai gabonakereskedelmek itt a központja, de a régi emberek nem tudnak szabadulni az aranyidők emlékeitől, amikor csendesen, nyugodtan, izgalom nélkül folyt itt az élet, amikor meghatódtól megilletődés köszöntötte báró Vojnits Istvánt, vagy akár Molnár Károlyt is, ha végig ment az utcán, — szóval mikor a vármegye volt itt minden, amikor a legnagyobb ur a megyei ember volt. S a régieknek ez a pietásos érdeklődés nem hagyja érintetlenül az újakat sem, akik most jöttek, s akik új életet hoztak a csöndes sombori utcákra, élénkké tettek Lloydot, olvasókört, kávéházakat. Somborban a legnagyobbodt kereskedelmi forgalomhoz mértén szaporodnak a bankok, de ki merne olyan szentségtörésre gondolni, hogy a bankok igazgatóságát, választmányát megyei emberek nélkül állítsa össze. Nem, Sombor sohasem volt a forradalmárok hazája, s ebből talán forradalom keletkezne.

Most megyeyűlésre, vagyis a megyeyűlés elhalasztására készülnek Somborban. A meghívók szétmentek, a pártok kielefőnáltak hűveinek, hogy mindenki a fedélzeten, mindenki jöjjön be, — s aztán háromszor felbőgnyolt s háromszor újra elkezdett tanácskozás után elhalasztották a megyeyűlést. A nemes vármegye — így kívánja a belügyminiszter, — most még ne foglaljon állást az alispán személyét ért vadakra nézve, hogy nyugodjanak kissé le a kedélyek. Csütörtökön reggelre volt összehívva a vármegye közgyűlése s csak szerdán este vált bizonyossá, hogy nem tartják meg, a szorgalmasabb, fegyelmetesebb bizottsági tagok már utban voltak Sombor felé, ezek nem fordultak vissza, bejöttek egy kis pletykát hallani, kicsit sugdosni, intrikálni. — Talán ezért is olyan élénk most Sombor.

Persze mindenki az alispánról, a nagy és eddig szokatlan afférről, panamákáról, erdőlécitációról, a közpénzeknek egy privilegizált bankban való könnyelmű elhelyezéséről beszél, a hallgatóság szerint, hogy Sztójkov-párti-e, vagy alispánellenes, megállapíthatja, hogy ismét egy fontos adat, vagy hogy ez sem tud semmi pozitív, semmi főbenjárót. Az emberek

pártállásuk szerint értékeli a bizonyítékokat is, a vádakot is.

Maga dr. Sztójkov Mózes, az alispán, aki körül a nagy per folyik, aránylag nyugodt. Eleinte haragszik kissé az újságokra s az újságírókra, de aztán imponáló fölénnyel hivatkozik arra, hogy ellenfelei semmit sem tudtak, s mint állítja — nem is fognak tudni rábizonyítani.

Az alispánt kiskirálynak hívták valamikor, Sztójkov Mózesben van valami a régi, vármegyei kiskirályokból. Ne nézzük most, hogy az egykori szerb pópá a közigazgatási pályán hogyan, mennyi idő alatt s milyen eszközökkel szerzett vagyonát, a sombori affér szereplőit próbáljuk emberi szemmel, mint embereket nézni, elvonakoztatva attól, hogy milyen szerepük van az afférben.

Sztójkov Mózes még aránylag fiatal ember. Erélyt, határozottságot árul el minden szava. Pap volt valamelyik bácskai faluban, onnan került az alispáni székbe, s az ellenfelei is azt állítják, hogy a közigazgatás minden részében jártas, jó iskolája volt. Láttá, hogy Bácskában hogy csinálták azelőtt a közigazgatást s közigazgatási segítséggel a politikát.

Sok ellensége van, s rendkívül súlyosak a vádak, amelyekkel vádolják, de vannak barátai is, akik kitartanak mellette.

Nehéz volna megjósolni, hogy ki marad felül abban a harcban, ami most folyik. Azt sem lehet biztosan tudni, hogy hol az igazság, s a politikában nem mindig az igazság érvényesül.

*

Bácska főispánja, Bugarszki dr. még fiatal ember. Ha végignézzük a vármegye eddigi főispánjainak a megyeházán lévő arcképeit, aligha találunk köztük fiatalabbat, mint aki most reprezentálja Bácskában a kormányhatalmat. A régi főispánok: papok, kaczagányos, diszmagyaros öreg urak most új arokokat látnak az ódon vármegyeházán. A főispán Németer-szágban nevelkedett ember, sok van benne németes, nehezen melegedik fel, nem beszélget ember. A főispáni előszoba nem is olyan népes most, mint akkoriban, amikor az elegáns és előzékeny dr. Kuhl Lajos nyugtatta ott meg a türelmetlenkedőket, hogy —

— Kérlek alászan kedves bityám, azonnal . . .

— Igazán végtelenül sajnálom, de . . . Most mintha más volna itt a levegő. A főispáni titkári szobában irógépkopog s egy feltűnően csinos gépjárműkiszasszony arra sem pillant fel, amikor a mostani titkár elküldi, vagy bejelenti a jelenkezőt.

A főispán maga egy tesz, s azt is mondja, hogy nem avatkozik a per-patvarba, nem foglal állást sem az alispán mellett, sem ellene. Sztójkov nagyon jó barátai és a szenvedelmesebb ellenségei mást mondanak. Anyányi bizonyos, hogy ha van a valamely álláspontja a főispánnak, — azt nem mutatja, megmarad a semleges várakozó álláspontján.

— Az ügy bírói elintézés alatt van, — mondja, — nem avatkozom bele.

A főispán radikális, az alispán de-

demokratapárti, de a vármegye kormányzásában egész jól megfértek eddig.

Még egy arc a vármegye házáról. Ez Konyovits Istváné, aki az alispáni titkár teendőit látja el, a frvére a híres repülőtiszt, ő maga a hajdani osztrák-magyar armáda legelőkelőbb testületében, a haditengerészetnél szolgált. Tengerésztiszt volt, nyelveket tud, világot látott, Hazajött, mert a szülőföldjén akarja szolgálni hazáját. Ha idegen is számára a kis város, ha a közigazgatás nem is kárpótolja a tengerért, s a tengerentuli világoért, még lehet állapítani, hogy valami ur, valami előkelő jellegű hozott bele az urambátyámos és ravaszkodó vármegye politikába.

*

Lássuk most Sztójkov ellenségeit is. Sokan vannak, s vannak a demokraták közt is, a radikálisok közt is. Talán a legintranziensebb dr. Krecsarovics sombori ügyvéd. Szent-Endréről, a Rab Ráby városából jött haza Somborba. (Egyik budapesti lap legutóbb is leplezetlen rokonszenvvel írt róla s a familiájának Szent-Endrén lévő tagjairól.) Háza, nagyszerű klientúrája, tekintélye van Somborban. Van benne valami a Cassiusok szívósságából, erélyéből. Ő nem enged, s diadalra akarja vinni, amit elkezdett.

Közlegintéssel intézi el az alispánt az az állítás, hogy azért haragszik, mert nem ő lett a Centralna Kredit-bank ügyéze.

— A Centralna banka hívták igazgatósági tagnak pénz nélkül, befektetés nélkül. Nem mentem, az volt a feltétele, hogy nacionalizáltságok a bank, s mikor ez megtörtént, vettem részvényeket. Később privát okból ott hagytam őket. Fixfizetéses ügyéze vagyok a Slavia banknak, nem is válhatok más bankban állást.

— Azzal is megvold az alispán, hogy egy jegyzői kinevezést protegáltam nála, s mert nem teljesítette, azért haragszom. Ennek az ellenkezője az igaz. Kvalifikáció nélkül akarták kinevezni közigazgatási tisztségre azt, akinek protegálásával az alispán vádol. Kijelentem, hogy ez ellen tiltakozom. Az illetőnek jegyzői oklevele van, jó közigazgatási ember, jegyzőséget megérdemelne. De én erre sem protegáltam.

Krecsarovics rendületlenül bizik magában és az igazságában, s azt mondja, hogy a demokratá pártban is többsége van. A párt tagjainak nagy része épp Sztójkov miatt nem is vesz részt a párléletben.

*

Irni kellene még Lallovecics Jánosról, Popovics Kozslárról, Vidákovits Ferencről s az egész igazgatóságban élő sombori társadalomról, amelyet most széttagol ez az alispán affér, — de talán elég is ennyi . . .

A magyarság, amely ki van zárva a vármegyei ügyek intézéséből, amelynek legkiválóbb és legképzettebb tagjai már régen elváltoltak a megye házáról, csupán érdeklődéssel és érthető kíváncsisággal nézi a harcot s várja, hogy mi lesz a vége. Az ő véleményét nem kérdezik, a minduntalan folyó tanácskozásokba nem vonják be. Pedig lehetetlen meg nem állapítani, hogy ez a harc nem lehetett volna ki, ha a vármegyeinek meg volna még az önkormányzata s ha a kinevezett tisztviselők nem a kinevezett megbízottsági tagoknak lennének felelősek azért, amit tesznek s azért, amit mulasztanak.

PHILATELIA

FELYÜLKERESKEDÉS — SZÉCSI E SUBOTICA, FÓPÁST MELLETT VÉTELI. ELADÁS-ÉCSERE

Kereskedelműre használt luno-szláv bélyegeket felcserélhetünk későbbi időben barmy meg nyáistághen

A csempészet alkonya

Három hónap alatt egy ékszer-csempészetet lepleztek le
— Szaporodik a tiltott határátlépések száma —

Az elmúlt esztendő legjövendőbb üzletága, a csempészet, kipu-szulóban van. Mintha a hivatásos csempészek meglepődtek volna az eddigi nagy jövedelmek, vagy az egyre szigorubb határorség ébersége miatt nem tartanak érdemesnek a kockázatot, de annyi bizonyos, hogy a vámvihatalok, határrendőrségek krónikájában egyre ritkul a csempészetű ügyek száma. Hol vannak azok az idők, amikor hátizsákokban hordták-vittek a határon keresztül a selyemharisnyát, orsóernőt, talpbőrt, aranyt-ézüstöt vállalkozószellemű kétésg ezisztenciáit, terebélyes nőniket kebelét selyemvögyek tettekk duzzadtá és az ezernyi újabb ötlettel végrehajtott vállalkozás nyomán márol-holnapra vagyonok keletkeztek, hogy aztán egy nap alatt, egy sikertelen vállalkozás során ismét semmivé váljanak.

A határorók lassan-lassan kitanulták a csempészek fortélyát, megtalálták a rejtett utakat és éberségükkel kipu-szitották a nagy-csempészek hadát. A csempészetből ma már határátlépés lett, ami azonban mindig folytatódni fog mindaddig, amíg az utlevélszerzés nehézségei és nagy költségei meg nem szűnnek.

A rendőrségén már mindennapi megszokott jelenségévé válik a határátlépés. Többnyire primitív emberek, földművesek, parasztasszonyok jönnek át a »szomszédba« a határmenti falvakból, rokonlatogatóba. A kelebiai, királyhalmi, csikériai embereknek nem igen fér a fejébe, hogy miért kelljen nekik a fősípnához utlevélért, kövehez, konzulhoz vizumért, beutazási engedélyért szaladgálni, mikor egy óra alatt gyalogosan megteheti enélkül is az utat. A magyarországi munkások pedig, akik »megbizhatatlanságuk« miatt

nem kapnak hatóságaitól utlevélet, odahaza pedig megélni nem tudnak, kénytelen-kelletlen utlevél nélküli indulnak neki a határnak munkakeresés végett. Itt azután a rövid rokon-i víztől, munkakeresésből tizenöt-napi akaratlan vendégség válik — a városház harmadik emeletén, száz-dináros pénzintéssel sulyosbítva.

Minden nap négy-öt, olyik napon tíz határátlépőt kísérnek a határrendőrségtől, csendőrségtől, katonai őrségtől a főkaptányságra. Csempészet nem akad közöttük. A büntetés kitöltése után pedig visszaküldik őket Magyarországra.

A vasuti csempészek.

Száma még mindig elég tekintélyes, ha ugyan csempészeknek lehet azokat nevezni, akik a deviza-rendeletben megengedett háromezer dinárnál nagyobb összeget akar magukkal vinni külföldre utjukra.

Az elmúlt három hónapban a suboticei vámvihatalnál ötven esetben halásztak ki a pénzügyörök az utasok harisnyájából, fűzőjéből, cipőjéből és egyebtől 120,000 dinár összeget, amit elkoboztak. Minden esetben a bíróságnál is megindították az illetők ellen az eljárást. A vámvihatalnál ez esetekben kívül a három hónap alatt mindössze egy ékszer-csempészetet lepleztek le.

A határmenti községek hatóságai az engedély és utlevél nélküli átjövőkben néha még kémekek is vélnék felfedezni, de az utólag mindig blöffnek bizonyult. Ma már nem jöglalkoz a kémkedés, nem üzlet a csempészet és mihelyt az utlevélszerzést megkönnyítik, a devizarendelet korlátozásait pedig beszüntetik, bizonyos, hogy a tiltott határátlépések és a pénzesempészet végleg, teljesen megszűnik.

árukat. A beogradi rendőrség jelenléte szerint a köznapokban szenzáció letartóztatások várhatók a vámvihatali fosztogatás ügyében.

Mehet-e a templomba,

aki nem fizette meg hitközségi adóját?

A címben foglalt kérdést a suboticei zsidó hitközség májusi közgyűlésén vetették fel, ahol, amint annak idején megírtuk, kimondták, hogy mindazok, akik nem fizetik meg hitközségi adójukat, nem vehetnek igénybe a hitközség intézményeit. Ezt a határozatot akkor egy magyarizták, hogy az *adóhatalékosok nem jogosultak a templom látogatására sem, lévén az is hitközségi intézmény.*

A határozat azonban nem emelkedett jogerőssé. Dr. Krieshaber Gyula és társai felterjesztést intéztek a vallásügyi minisztériumhoz, a melyben megámtádták a május 21-én tartott közgyűlés határozatát.

A föllebbezők hivatkoztak arra, hogy az alapszabályok csak akkor módosíthatók, ha a közgyűlésen legalább 50 tag van jelen, már pedig május 21-én, az alapszabályok módosítása alkalmával, 41 tag volt jelen a közgyűlésen, akik közül 30 szavazott a módosítás mellett. Ezután megámtádia a felterjesztés az alapszabályok 10 szakaszának módosítását, amely szerint *azok az adófeltesre képes hívők, akik a hitközségi adót nem fizetik, eltilítók a hitközségi intézmények igénybevételeitől.* A föllebbezők bizonyították, hogy ettől a hitközség egy tagja sem tiltható el és ezért kéri a vallásügyi minisztériumtól a határozat megsemmisítését.

A vitás kérdésben *csütörtökön érkezett le a vallásügyi minisztérium leirata a polgármesterhez, amely a*

polgármestert utasítja, hogy a hitközség előjáróságától kérje be az ügyre vonatkozó véleményét és csatolja az iratokhoz úgy a hitközség alapszabályait, mint a május 21-iki közgyűlés közjegyzőileg hitelesített jegyzőkönyv másolatát.

Még harminc napig

kérni lehet a régi kiviteli vámok alkalmazását

Az új, felemelt kiviteli vámok ügyében a pénzügyminisztérium végrehajtási utasítást intézett a vámvihatalhoz, melyben közli, hogy az új vámoktól mindazok után a küldemények után fel kell számítani, amelyeket július 17-ike után adtak fel külföldre. Azoknál a küldeményeknél, amelyeket július 16-ig adtak fel és ez a szállítási okmányokból kétségtelenül megállapítható, a vámvihatalok a régi kiviteli vámok saját hatáskörükben még alkalmazhatják. Ahol azonban ez iránt kétség merülhet fel, viszont a feladó egyéb okmányokkal igazolni tudja, hogy a kitiizött határidő előtt már az export céljából szállítás alatt volt az áru, augusztus 16-ig a pénzügyi vezérigazgatóságnál kérheti a régi vámtételek számítását, illetve a már befizetett vámtöbblet visszatérítését. Ezekhez a kérvényekhez csatolni kell mindazokat az okmányokat, amelyek a feladó kérésének jogosságát igazolják. A régi vámtétel azonban a beigazolás alapján is csak akkor alkalmazható, ha az áru két hónapon belül, legkésőbb telát szeptember 16-ig, elhagyja az ország területét.

A benyújtott okmányok alapján a kérelem jogossága fölött a pénzügyi vezérigazgatóság véleményezése alapján a pénzügyminisztérium határoz.

Újabb harcok Nyugat-Magyarországon

— Két órai tüzharc —

A bécsi belügyminisztérium hivatalosan jelenti: A Nyugatmagyarország déli részében lévő

Kárcsda határhelységet tegnapról mára virradó éjjel legyerekekkel, gépegyverekkel és kézigrandokkal felszerelt magyar erők megámtádták.

A helységet védő szövetségi csapatok a magyar bandák támadását két órai tüzharc után visszautasították. A magyar támadás folytán szükségessé vált intézkedések megtörténtek. Az osztrák kormány a magyar bandák újból kezdődő alakulásáról szóló első hírel beérkezése után haladéktalanul megette a szükséges diplomáciai lépéseket, hogy Nyugatmagyarország újból nyugtalanítása kísérletének ezen az uton is elejét vegye.

A Magyar Távirati Iroda e jelentéshez a következő megjegyzést fűzi: Jól informált hírek kihelentettek a Magyar Távirati Irodának, hogy

a magyar kormányhoz mindezt ideig semmielőle jelenés nem érkezett arról az állítólagos támadásról s így illetékes köröknek nincs is módjában, hogy e híradással szemben állást foglaljanak.

Mindamellet, amennyiben valóknak bizonyulnának ezek a tények, amelyekről az osztrák jelentés megemlíkezik, a kormány köteletségének fogja tartani a maga részéről, hogy a legerélyesebb vizsgálatot indítsa meg és amennyiben a vizsgálat megállapítaná, hogy *egyes felálló elemek részéről tényleg olyan támadás hajtatótt volna végre, amely a szövetséges állam szuverenitását érinti* akkor a legszigorubb megtorlással fog élni.

ELTÉREK

— **Pasics bledi utja.** Beogradból jelentik: Pacics miniszterelnök bledi utjának még mindig nincs határozott dátuma. Valószínű azonban, hogy a miniszterelnök még ezen a héten el fog utazni, hogy a királynak a belső és külső helyzetről referáljon. Az utazás azért halasztódik, mert Pacics meg akarja várni a kölcsön-ügy parlamenti elintézését.

— **A sombri polgármester előléptése.** Somborból jelentik. A belügyminiszter dr. Radics Lázár sombri polgármestert érdemei elismeréséül soron kívül a VI-ik fizetési osztály első rangfokozatába léptette elő. Somborban a közmegebecsülésnek örvendő polgármester előléptése szokatlan meglepődést kelt.

— **A bolgár komitácák ügye a Népek Ligája előtt.** Londonból jelentik: A Népek Ligája a bolgár komitácák ügyében úgy határozott, hogy a négy érdekt állam megbízottai üljenek össze a kérdés megtárgyalására. A Népek Ligája csak azokban a kérdésekben dönt, amelyekben az érdekeltek államok nem tudnak megegyezni.

— **A jugoszláv-magyar határkérdése a Népek Ligája előtt.** Londonból jelentik: A Népek Ligájának tanácsa elhatározta, hogy a jugoszláv-magyar határ kérdésében csak a legközelebbi napokban fog döntést történni, amikor a egész kérdés komplexumát a bizottság átanulmányozza.

— **Egy svájci újságíró előadása Beogradban.** Beogradból jelentik: Chaplin, a *Journal de Geneve* szerkesztője, az SHS királyság egyik legszámtottevőbb nyugateurópai barátja, a Sztankovics zeneiskola nagyméremben előadást fog tartani »Svájce Európa előtt« címmel. A kiváló svájci újságíró előadását nagy érdeklődéssel várják.

— **Hütelül kezelik a Vatikán pénzt.** Rómából jelentik: Az II. Mondo értesülése szerint a Vatikán költségvetése 7—8 millió ltra között váltakozik. A gazdasági ügyek vezetését három kardinálisból álló bizottság fogja ellátni, mert a Vatikánban az a felfogás alakult ki, hogy az alantas személyzet hütelül kezel a szentszék pénzt.

— **Német-lengyel konferencia.** Varsói jelentés szerint ott július 15-én nyitották meg a német-lengyel konferenciát, amelyen Pilsudsky miniszter elnököt. A lengyel miniszterelnök kormányra nevében azon kivánságának adott kifejezést, hogy mielőbb álljon helyre a teljes egyetértés Németország és Lengyelország között és vegyék fel minél hamarabb a gazdasági érintkezést. A német delegáció elnöke kijelentette, hogy a német kormány nevében hozzájárul ezekhez a kivánságokhoz. Erdemleges döntést a konferencia még ezideig nem hozott.

— **Novisádi gyerekek nyaralása.** Novisádról jelentik: A közegészségügyi miniszterium felszólította a novisádi egészségügyi főnökséget, hogy Novisádról küldjön tíz beteg gyereket a Capron szigetre, ahol gyerek nyaraltatási akciót szervezett a miniszterium. A nyaraló telep a volt Rudolf trónörökös kastélyában van.

— **Fegyverviselési tilalom** Zagreb-ban. Zagreb-ből jelentik, hogy a rendőrség rendelkezést adott ki, hogy 48 óra belüli jelentése be mindenképpen, akiknek valamilyen fegyvere van. Akinek azon túl be nem jelentett fegyvert találunk, szigorúan megbüntetik.

— **A debreceni gazdák jótekonysága.** Debreczen gazdaságszolgálat elhatározta legutóbb tartott értekezletén, hogy minden bevett föld után 5—5 kg búzát adnak a gazdák figyelmére az ellátatlan tisztviselők, szegények és munkások számára. Ebből az igényes adományozásból 30 vaggon terményre lehet számítani.

— **Németországot is pénzügyi ellenőrzés alá akarják helyezni.** Berlinből jelentik: A garanciális bizottság elhatározta, hogy Németországot pénzügyi ellenőrzés alá helyezi és a pénzügyi bizottság a német vállalatok számadásait lesz hivatva első sorban ellenőrizni.

— **Öngyilkos bognármester.** Csütörtökön reggel 6 órakor Grizácz Sándor Kraljević Markó-utca 26. szám alatt lakó 32 éves bognármester a sombri vasúti vonal 126-ik számú örmőházától 350 lépésnyire, öngyilkossági szándékkal a Somborból jövő, teljes sebességgel robohó gyorvontat elé dobta magát. A mozdony nem ment rajta keresztül, de koponyáját teljesen összeronsolta. A pályáról vette észre a pályatest mellett fekvő, összezuzott koponyájú férfit hulláját. Az öngyilkos bognármester utóbbi időben az ivásra adta magát. Szerdán, ittas állapotban, egy papírlappal kezében, sorra járta a Gajeva-utcai házakat. Valószínű, hogy végzetes tettét zavarodott elmével követte el. Az öngyilkos hulláját a mentők a bajai-uti temető hullaházába szállították.

— **Gyilkos törvényszéki jegyző.** Budapestről jelentik: Abony községben Dicső János dr. törvényszéki jegyző kedden Kerekes Albert faterkeskedőt agyonlőtte, mert feleségével szemben tiszteletlenül viselkedett.

— **Fegyveres rablók garázdálkodnak a start-beceei határban.** Saribesse környékén az utóbbi időben fegyveres rablóbanda garázdálkodik. A csendőrség széleskörű intézkedéseket tett a rablók kézrekerítésére, akiket mindeddig nem sikerült elfognia.

— **Az új krainai határ.** Klagenfurtból jelentik: Több mint egy évig tartó tárgyalás után a nemzetközi határmegállapító-bizottság egy nemrégiben Mariborban megtartott ülésén véglegesen megállapította a Krajna és Jugoszlávia között húzódó egész határvonalat. Az új határvonal egyes pontokon eltér a jelenlegi demarkációs vonaltól.

— **Autóbuszszerecsédtenség** Casablankában. Casablankai jelentés szerint a Rabat és Casablanka közt egy nagy autóbusz a Nedmolla-folyón át vezető hidon erős fékezés folytán nekiment a korlátnak. Az autóbusz utasai a folyóba repültek. Hcten meghaltak, tízenexen megsérültek.

(*) **Dr. Dezso Lajos** Zagreb, Kukovičeva-utca 7. ll. em. Rendel fog- és szájbetegek részére. Vidékiek legrovidebb időn belül kiellégítenek. 5046

— **Kolera Macedóniában.** A görög sajtó sokat foglalkozik a görög fenntartóság alá tartozó Macedónia területén előfordult koleraesetekkel és követeli, hogy a kormány szigorú és hatályos intézkedéseket fogantatson, hogy a járvány terjedését megakadályozza. A lapok szerint eddig 70 kolera megbetegedés fordult elő. Ezekkel a hírekkel kapcsolatban a beogradi lapok megemlítik, hogy az SHS kormány által a határfőkaplaira vonatkozóan keresztülvitt intézkedések nem elég energikusnak és teljességűnek tartják végre.

— **Megdrágul a borbély.** A subotici borbélysegédek, mint értesülünk, mozgalmat kezdtek fizetéseik fölémleges érdekében. Mondanunk se kell, hogy a mozgalom megingatója az a nagy drágasági hullám, amely a megélhetési viszonyokat az egész vonalon lényegesen megdrágította. A borbélyparban közel mástfél esztendője nem volt bérmozgalom, máfél éve nem volt béremelésük a borbélysegédeknek. Az egyre fölfelé menő árak közepette fizetésük megmaradt változatlanul azon a nívón, amelyet még jóval előnyösebb gazdasági viszonyok idejében elértek. A mostani követelések éppen ezért körülbelül 100—150 százalékos fizetésemelés lesz, amelynek ügyében különben a nemrég megalakított szakszervezetek hétfői ülésén fognak véglegesen dönteni. A bérmozgalommal kapcsolatban természetesen a borbélyszövetkezetek tarifája is meg fog drágulni. Hogy a drágulás milyen mértékben következik be, az egyelőre bizonytalan. Száz százalékon alul azonban nehezen fognak megállani a borbélymesterek.

— **Általános sztrájk** Premonthan. Rómából jelentik: Az *Il Temps* nevű lap azt írja, hogy a turini munkás-párt a fascisták garázdálkodásai miatt általános sztrájkot proklamált egész Premonter területére.

(*) **A »Próbaházasság»**, mely a díszletek el nem készülesé miatt 15-én elhalasztott, 22-én, szombaton este fél 9 órai kezdettel tartja meg a Mihárpártól Kőre Palics dísztermeiben. A tiszta jövődelma a helybeli gyermekjára javára lesz fordítva. Az érdeklődés igen nagy 0000

(*) **Kálvionat a lövésznyere.** E hó 23-án megtartandó subotici lövésznyere délután fél három órakor kálvionatot viszi ki a közönségnek. A lövésznyere szülő belépőjegyek előre megválthatók a Deniko-térben.

(*) **Novisad legelső divatszalonja**, a Fehér angol és francia női divatszalon, Kiszácsi-u. 20.

(*) **Dr. Herman Károly** orvos németországi újáról visszatért és rendeléseit újból megkezdte. Rendel. d. n. 8—10-ig és d. u. 2—5-ig. Rudics-u. 2. Röntgen. 3747

SPORT

Concordia—Amatőr. Vasárnap délután a sombri-uti pályán barátságos mérkőzést játszik a két csapat. A papírforma szerint, ha erős küzdelem is, de a Concordia győzelme bizonyosabb. A mérkőzés félhatkor kezdődik.

— **A subotici csapatok vidéki mérkőzései.** A bajnoki szezon lezárása után a subotici csapatok vidéki mérkőzéseiket bonyolítják le. Vasárnap a Sand komplett csapata Beskerekben fog vendégserépelni, a Zsak első csapata pedig a jöképességű vrbasziakkal mérkőzik. A Zsak II. csapata Turskikanizsára megy, ahol az ottan egyesülettel fog játszani.

Kisorsolták az ősi bajnoki mérkőzéseket Budapesten. Az M. L. Sz. intézőbizottsága kisorsolta az első és másodosztályú ősi bajnoki mérkőzéseket. A sorsolás szerint az ősi magyar bajnokság derbyje november 12-én lesz, amikor az M. T. K. és F. T. C. találkozik végre talán először, hogy melyik a legjobb magyar csapat.

A nyári szünet nem mulik el minden sportesemény nélkül. Mint értesülünk, a Bäcska és Sava egyelőre még bizonytalan dátumra bekötöttek a temesvári Kirizsi. A Bäcska vezérlegény tárgyalásokat folytat egy bécsi névű másodosztályú csapattal is. A nyári szünet alatt fog revansot adni Bäcskának a Beogradi S. G.

F. T. C. győzelme Stockholmban. A F. T. C. csapata egy stockholmi kombinált ellen 6:2 (4:0) arányban fölényesen győzött. A goalokat Schwarz (4), Pataky és Obitz lötték. A magyar csapat szép játékát a svéd közönség lelkes ovációban részeselette.

Magyar atléták Düsseldorfban. A vasárnap düsseldorfi nemzetközi atlétikai versenyre meghívást kaptak az M. T. K. atlétái is, akik starthoz állnak, hogy összemérjék az erejüket az ezen versenyen induló legjobb német atlétákkal. Az M. T. K. Kurunczyt, aki 400 méteren, Juhász, aki sprinzátmokban és Csibrayt, aki a hosszútávú versenyeken indul, küldi ki Düsseldorfba. Valószínű, hogy az M. T. K. futói a július 30-án, a müncheni nemzetközi versenyen is starthoz állnak.

TÖZSDE

Novisadi tőzsde. Az irányzat élénk volt. Bäcskai búzát 387,5, szerbiait ab Klanak 365 dinárért adtak el. Bäcskai zabot 307,70, bäcskai kukoricát az Senta 307,50, bánáti ab Turski Kanizsa 27,50 dinárért, nullás lisztet 550, főző 450, 6-os kenyérliszt 455, 7-es 375, korpá 160 dinárért kelt el.

Beograd, július 20. Zárlat. Devizák: Páris 680. London 370. Milánó 388,50. Prága 186. Bukarest 79,10. Bécs 0,24. Budapest 6,25. Berlin 17,07.

Férfi és női ruhákat 100 év óta **fest és tisztít**

Husvéth István
kelmefestő és vegytisztító gyára Sombor, kelmfestő gyáráról kérszen mintát és ajánlatot

Testszinű fürdőfürők, melltartók és mellfürők hasszorítóval készülnek
Steinné **Schäffer Margit** fűző szalonjában
Kereskedő-utca u. 7. (Bárang-köz.)

„SUMADIJA“
ELSŐ SZERB BIZTOSÍTÓ ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG, BEOGRAD
VOJVODINAI VEZÉRKÉPVISELET
NOVISAD, NIJEKOVA (ANDRÁSSY) UTCA 1.
Válal életbiztosításokat ép. ügy. mint leánykiszárat, leány- és vagyonbiztosítást fűgvermek részére, továbbá tüzbiztosításokat minden telekomünatós szerint a legkedvezőbb feltételek mellett. Ezenkívül a kereskedelmi és iparminisztérium 3998. számú 1921. augusztus 14-én kelt végzése alapján a „SUMADIJA“ folyósítja az „KRVITELJA“ Newyorki biztosító társaságak Jugoszláviában eső díjazáradaikat. — Kérés mezható helyi ügyintőket az összes Vojvodinai helyiségekben a legmagasabb százalék mellett jelentkezők forduljanak közvetlenül a vezérképviselethez. NOVISAD, Njekojeva utca 1. szám. 4559

HOTEL „ASTORIA“
BEOGRAD, KRALJEV TRG 9.
Tiszoljen újjalakítva. — Legmodernebb berendezés. Kiszolgálás szerbül, magyarul, németül. — Kiváló szerb, magyar és francia konyha. — Mérsékelt árak.
Atanaskvič Dimitrije az „Asiora“ szálló tulajdonosa.
5056

Utlevel vizumokat
külföldi konzulátusoknál napi küldönjárattal a legrovidebb idő alatt megszeresz, podgyászbiztosításokat elővállal és utasoknak felvilágosítással szolgál

Vojvodinai főügynökség: Novisadon Rajič és Léderer, Wagner palota.
Ügynökségek: Subotica Szmatana Lajos, Pašičeva u. 2. Tel. 131 és 75 szám.
Sombor: Gerner János, Kralja Alexandra utca 5.
Zombolja: Transport D. D. Tel. 55.
Vel-Kikinda: Hirschenhauser I. Tel. 48. 5059

Vel. Bečekerek: Ipar- és kereskedelmi bank. Tel. 210. Pančevo Georg Viličković, Srpska utca 7. Senta: Engel Arnold. Tel. 26. St. Bečej: Gomibos Henrik. Vršac: Ernst Fuchs. Pašičeva trg 4.

J. HANAU
cég utazási osztálya Beograd
Cika Ljubina utca 7.
Telefon 12—82.

Broj 173/922.

Dražbena objava.

Potpisani kr. sudski izvršitelj sa ovim dajem javno ti na znanje, da će du se po odluci broj 1001/2. 1922. god. senčanskog sreskog suda u korist Centralnog Kreditnog Zavoda kao filijala srpske banke d. d. u Zagrebu novosadska firma zastupljen po advokatu dr. Andriju Tabakovics i dr. Branislav Pecarski do 5000 din. para izvršenje ovirne uzapcenjene i na odencjene sledeće sivari i to nameštaj, sivaca, mašina, dzebe će du se na javnoj dražbi prodati.

Radi održanje ove dražbe po rešenju br. Gn. 1906/1. 1922. senčanskog kr. sreskog suda, do 5000 din. glavnice-ovoj sledejuće 6% kamate i sudski već dosudjena troškova 766 din. u kući dužnika u Mol broj 852. objavivjujem rok na dan 3-og augusta 1922. god. 12 sati prepodne stim, da će du se gore navedene pokretne najviše obećauca u u slučaju nužde i ispod procenjene vrednosti prodati.

U Senti 15-og jula 1922. godine.

Adolf Kemenj
kr. sudski izvršitelj.

Szitaselyem

valódi svájci „Dufour“ féle
5—9 számig minden mennyiségben raktárról
a legolcsóbban kapható
Commercia d. d.-nél
Subotica. 4987

Árverési hirdetmény.

Dorner Mátyás tvrdjavicai (Kisdárda) kocsmáros által tölem megvásárolt, de még ki nem fizetett és át nem vett 30 hl. bort kir. közjegyző közbenjöttével a vevő költségére és veszélyére 1. évi július hó 26-án d. u. 4 órákor Laskón 254 számú házamnál nyilvános árverésen el fogom adatni.

A borok minősége a következő: 7 hl. 1921. évi Rizling, 10 hl. 1920. évi vörös Kadarka, 10 hl. 1921. évi vörös Rupestris és 3 hl. 1921. évi vegyes vörös.

Ádám István,

Minden méretű henger szakszerű csiszolását és rovátkolást [modern gépen] vállalja a Felsőbácskai Gőzmalom Részvénytársaság Subotica.

5040

Baranyamegye Magyarországhoz tartozó legnagyobb német nagyközségében eladó és azonnal beköltözhető **hétszobás modern családi ház** két konyhával, mosókonyha, ólak és kamarákkal gazdasági celokra is kiválóan alkalmas, 1791 kat. ól szőlő présházzal, kitünőnek ígérkező termés, szüretelhető körülbelül 40—60 hektoliter. Azonkívül közvetlen a falu mellett a vidék legszebb helyén gyönyörű veteményes kert 70 gyümölcsfával, szoba, konyha, lakásnak is alkalmas, a pince a legnagyobb vaspréssel, óriási hordókkal komplett felszerelve.

Érdeklődők „Emigráns“ jelgére írjanak a kiadóba
5040

Banát egyik nagyközségében **korcsma-vendéglő és fűszerüzlet** házzal együtt visszavonulás miatt eladó. Az üzlet 42 éve áll fenn, a korcsmához nagy terras, két ivószoba és tánc terem van, a házban rendes lakás. A felek 1200 nsz.-ól, ebből 600 nsz.-ól kitünően termő szőlő és gyümölcsös. Csak közvetlen vevőkkel tárgyalok.

Miller Zsigmond Velika-Greda
(Banát). 5038

UJDONSÁGI UJDONSÁGI
UJ PROGRAM A
SALOME BARBAN
ELŐADÁS UTÁN SZEKCSI
Először Subotcán!

Szőreg községben 215 hold szántóföld

amelyből 150 hold urbéri tanyával, 65 hold volt kincstári, egy téglagyár 15 hold kiaknázatlan földdel, továbbá két kitünő karban levő ház a község centrumában szabadkézből eladó. Eladás kisebb parcellákban is történhetik. — Értekezni: Szegeden dr. Schwarz József ügyvédnél, Jókai-utca 9. szám alatt és Velika-Kikindán özv. Budisin Bojkánál 2122. házszám alatt.

ROMÁNIAI LEGJOBB MINŐSÉGŰ MÉSZEK
Már most elfogad előjegyzéseket a közelgő szezon szállítására és
TÚZIFÁT PROMPT SZÁLLÍT
SPITZER JÓZSEF FAKERESKEDŐ
TELEFON 30 VELIKA-KIKINDA

Asztalosmesterek és nyárosok figyelmébe!!!!
Minden mennyiségű BLINDFURNIERT szállíthatok azonnal kisebb vagy nagyobb mennyiségben 3 és 2 m/m vastagságban 100—105, 105—135, 185—55 és 165—55 centiméter méretben, avagy a feladandó méretek szerint. Ajánlattal szolgál
SPITZER HERMAN SOMBOR
Floriánova ul. 3. — Telefon 229. sz.

GILLETTE
és mindennemű öbortörváló keceket felelősség mellett a legújabb rendszerű motorikus üzemre berendezett gépen egy dinárért azonnal újja köszörülök.
DEUTSCH IZIDOR OPTIKUS SUBOTICA.
Videki rendelőmet kérem a keceiket ajánlott felvéiben beküldeni

Amerikai petróleum!
Amerikai olajok!
A Standard Oil Company of New-York
képviselőlet Sombor és környékére átvettem Petroleum és mindennemű olajok hordóiban és kannákban a legutányosabb árban.

Ernst Fülöp
Sombor,
Mita Popovičeva-ulica 13. szám.
Telefon 280. szám.

Beck Jenő
kötöttáru üzeme
Pašičeva-ul. 10.
(gőzfürdő mellett)
Ajánlja sajátkészítményű
kötöttáruját
a legolcsóbb árak mellett.
Nagyban. Kicsinyben.

Értesítés.
Értesitem a t. örlető közönséget, hogy malmomat a mai kor igényeinek megfelelően átalakítottam és abban az üzemet újból felvettem.
Buzát, rozstot lisztre, tengerit és árpát darára azonnal kicserélek.
Ugyszintén mindenfajta liszt, korpa, tengeri és konkolydara a legolcsóbb napi árban kapható.
A n. é. közönség pártfogását kéri
Berger Jakab
villanyalmal,
Sava Tekelije ul. br. 8.
Telefon 328.

Fűszer és vaskereskedés
határmenti nagyközségben elismert legjobb forgalmu üzletek egyike más szállalkosás miatt ELADÓ s egy hónapon belül átvehető. — Csak személyesen tárgyalok. Czim a kiadóhivatalban

Városi Tanács Subotica.

Hirdetmény.
Subotica város tanácsa közhírré teszi, hogy a város által szükségelt kb. 120,000 kg. szalma szállítására 1. évi július 31-en délelőt 11 órákor a Gazdasági Hivatalban (II. emelet 129. ajtó) nyilvános árlejtést tart.
1. A szállítandó szálmának zab- vagy búzaszálmának, tisztának és szagmentesnek kell lennie.
2. A szállító köteles a leszállítandó részmennyiséget a rendelés vételétől számított 48 órán belül a városi hatóság által megjelölt városi raktárba be szállítani.
3. Az ajánlattevő az árlejtés előtt 10% óvadékok köteles elhelyezni.
Egyéb feltételek a hivataios órák alatt a Gazdasági Hivatalban vagy az árlejtés megtartása előtt meg tudhatók.
Subotica, 1922. július 16.
Városi Tanács.

Violetta Crème
az arcbort idévé teszi, napfoltot eltávolít. Kapható kizárólag
Lackner Drogeriában
Subotica, Alexandrova ulica. — A Hotel Nationalnál szemben

Kaphatók nagyban és kicsinyben mindenféle **hentesárúk** és különféle nyers-husok. Vidéki megrendelések is elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek.
Korhecz Gyula villanyerőre berendezett hentesárugyárában Subotica, Fötér (Hitelbank palotában). 478

Városerdői vendéglőben vasárnap d. u. 4 órától 8-ig teljes katonazenekar játszik a karmester személyes vezetésével.
Belépődíj nincs.
Este 8 órától 1 óráig bál.
 Kedvezőtlen idő esetén a következő vasárnap lesz megtartva.

Elveszett

Felkerem azon urat, aki Novisad és India között 17 én reggel Subotica-begráfi személyvonaton az irattáskamat tévedésből elvitte, hogy a reá nevére értekező iratokat küldje be a kiadóba.

Árverési hirdetés.

Özv. Tary Péterné tulajdonát képező 8 és fél lánccsörgendű ludasi szántó, 5 kapa szőlő a Szegedi-szőlőkben, a IV. kör, Somborski put 31. alatt fekvő Szarvas-vendéglővel szemben levő sarok emeletes lakház, melyben 36 éve gyógy-szertár van, továbbá többféle ingóság folyó évi július hó 23-ik napján (vasárnap) délelőtt 11 órakor a tulajdonos fentírt IV. körű házána a hely-szinen magánárverésen eladatik.

Árverési feltételek dr. Matijević kir. köz-jegyző irodájában megtudhatók Subotícán.

Kávé! Kávé! Modern villamosüzemű kávépörkölő és őrliógárl

Tisztelettel értesítem a kávésokat, szállodásokat és az összes fogasztókat az S. H. S. alamban, hogy **Beograd** városától

a Tamis-gyártar berbevettem.

Speciális szakemberek! A legmodernebb gépek kávéőrítés és pörkölés céljából. Kifünő minőség! Szolid árak! Eddig működésben biztosíték, hogy a n. é. közön-ség bizalmával megajándékozozom.

Kávéaurítás:

uj helyiségben **Vasina-utca 13. Beograd** (köz Zlatnog Angjelo). Telefon 505. 52. Az ország belterületére rendelőknek 5 kilogram-mos postacsomagokat küldünk utánvételre. Raktáron tartunk összes gyarmatrukat (örjöt, bors, fahéj) stb. nagyban és kicsinyben.

Tisztelettel

Mladen M. Popović.

Jarványos betegségek elkerülésére igyék

Rohiszák savanyúvizet

„Rogaška Kiselica“

7/10 literes palack 15 K.

7/10 „ „ 18 K.

Kapható nagyban és kicsinyben

URBANEK ANTAL

FÖLÉRAKATÁBAN

Aleksander-utca Prokesch-ház

MINERALBÖL IMPORT

Ingenieur Vertes & Co.

Subotica, Cara Lazara u. 6.

Ajánl

suboticiai raktárából.

GÉPOLAJ,

HENGEROLAJ,

VULKÁNOLAJ,

GÁZOLAJ,

Petroleum-ot.

ÉPÍTŐK FIGYELMÉBE!

Ajánlom, mérszükségletük már most az őszl wagonbiány beálta előtt

OLCSÓ ÁRBAN

beszerezni. A régebben leoltott mész érettebb, kiadósabb. — Falazás, vakolat és meszeléshez legjobban bevált

fával égetett MESZET

wagontételekben, valamint helyben kisebb mennyiségben is az építés színhelyére szállítok. Továbbá raktáron tartok beacóni **PORLANDCEMENTET**, ószerben, forrasztásos, a káma kiváló minőségű **KOVÁCSZEMET** és helyveit, ráfőrámban szálalt, száraz pormentes bukka hasab **FASZEMET** nagyban és kicsinyben

ELSŐ JUGOSZLÁVIAI MÉSZMŰVEK

FÖLÉRAKATA

Sipos Sándor Subotica

MÉSZTERMELO

Raktárak: I. Sokolika ul. 2. — Iroda: I. Sokolika ul. 6

Telefon 866.

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetés! Úgyekben felvilágosítás. Apróhirdetés egy sz 2 K, vasalghetés és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 20 K Apróhirdetéseket felvesz Szubotícán a kiadóhivatal Alexandra-utca, Lelbach-ház és Schlanger birtap-áruda a vasuti park mellett. Vidékre valameányi főtárlatunk. Előfizetését 11 havonként 30 din., negyedévre 90 din. Kérdezőkötősekhez vála-shelyeg melléklendő.

LEVELEZÉS

ISMERETSEG hiányában ezuton keressük két vig-kedélyű leányka ismeret-ségét, kikkel levelezé-re becsáljtokozánk, komoly ismeretség nincsen kizárva. Csak teljes című levelekre válaszolunk. Leveleket **Diskreccio** jelleg-re a kiadó továbbít. 5037

FÜGLAKOZÁS

MŰSZERÉSZ, fiatal, jó gyakorlati bíró, nagyobb vidéki városban állandó munkára kerestetik. Ajánlatokat a kiadóhivatal **Mű-szerész** jelleg alatt továbbít. 5047

KOCSIS jó fizetéssel fel-vették a Bélgvárosban. 5055

MUNKÁSELYNOKAT, a kik már keményítőgyár-ban dolgoztak, azonnala felveszünk. Csak nagy leányok jelentkezzenek. Segedinski put, keményítő gyár. (Lelencházal szem-ben). 5057

MOLNÁRSEDEK azonnal belépése felvételnek. Kohán Vince és Fial her-germalom Subotica. 5058

ALMOLNÁR esetleg jobb molnársegédi állás uj modern malomban augusztus 1-re beröltendő. Csakis feltétlenül józan, rendszere-tő munkásra van szők-ségem. Pfeiffer Pál gézm-almos Bajmok. 5044

ÁCSMESTERT keresek. Schlanger Artur Senčan-ski put 11. 5051

Felsőrézkészítő, a szab-szathban teljesen szakpé-zett, komoly munkáról, ki egy felsőrézkészítőmű-hely önálló vezetését vál-lalla, augusztus elsőjére nagyobb bánáti községbé kerestetik. Csakis nőle-nek küldjék ajánlatukat **Szakképzett** jellegre e lap kiadóhivatalába. 5022

Kisgyerek mellé kere-sek jobb fiatal (magyar vagy német) leányt, ki házi-munkát is végez. Ajánlatok „Kultura” hirdetési irodába Sombor. 4967

Papucsszegédet jó magass.árka munkást ál-landó munkára felvesz-tek. Báog Márton Bajski-put. 5043

Fiatall intelligens fényké-pészegédet, ki már jobb műteremben dolgozott — azonnal felvesz Reményi lotoművész Subotica. 4927

Önálló német-magyar le-velező, német - magyar gyorsírónő, perfect könyv-elő állást keres. Ajánla-tokat **Perleki német** jel-legre a kiadóba kér. 5014

Fémcsiszoló munkás, ki a szakmát tökéletesen érti azonnal felvétetik. Gold-ner Testvérek légszékény-gvára; Subotica, Jugovicia ul. 20. 5014

Egy jobb megjelenésű ki-futólu felvétetik a Bacsmegyei Naplóhoz.

Két almonár, két molnár-segéd azonnali belépé-re kerestetik. Krausz malom Subotica. 4999

Kersek azonnali belé-pésre gyógyszerész gyakor-olót esetleg nem okleveles segédet. — Ajánlatot Ivackovics Milan gyógy-szerész. 4886

VÉTEL-ELADÁS

ELADÓ egy Neuenburger bécsi gyártmányu rövid-zongora. Cím a kiadóban. 4881

6 DARAB ebédlőszékény eladó iroda részére is megfelel. Lengyel fényké-pészénél. 5048

TRAFIK ÜZLET ELADÓ foglalmis helyen. Érdeklődni **Városi kávéház** Arpi-kánál. 5040

SOMBOR egyik legfoglalm-sabb helyén (Stepe Ste-panovicia venac 2.) egy 50 éve fennálló fűszerüzlet átadó. Cím özv. Bikár Tamásné. 4968

ŐCSKA és hulladékéme-keket, vörös- és sárgaréz-et, ólmit, horganyt és alumí-numot legmagasabb ár-ban vesztünk. Goldner Test-vérek légszékénygyár Subotícán, Jugovicia-uli-ca 20. Ugyanott tanonc-okat minden szakmába nagy fizetéssel felvesznek. Telefon 134. szám. 4255

15 LÁNC föld a Martonosi határban tanyaával együtt eladó. Érdeklődni Fagy-gyas Barabás posta Mar-tonos, Martonosi tanya. 5043

40 LÁNC föld Martonosi határban eladó. Érdeklő-dni Milutinovics Ferenc, posta Martonos V. kerül-et 27. 5042

ARANYAT 60—1000 K-ig veszek. Ékszerékért a leg-többet fizetek. Ékszerreke kölcsönt követtem. Páti-ka a Lombard Zálogház volt becsüese, Ivan Antu-novics ulica B. 4. (Hart-mann-palota, volt Novák-ház a vasut mellett). 4922

Fényképezőgép 30 × 40 utazókamera 2 objektívvel, statívval, 3 kazettával olcsón eladó. Műterem részére is alkalmas. Roth Ferencnél Jelaševica ul. 5025

6 és fél kapa szép és jó szőlő, a városhoz közel, terméssel együtt 92 ezer koronáért eladó. Ezenfel-lül eladó még 25 kapa szőlő, 6 láncc föld, több modern ház. Bővebbet dr. Biró Andor ügyvéd irodá-jában. (Hitelbank-palota). 5033

Eladó más vállalkozá-sokhoz egy 5 HP jökárbán levő benzínmotor. Husz 1. ul Mol-ra. 4990

Morvaj Antal féle vasul ind-házal szemben levő emeletes sarokház szabad-ságából eladó. Bővebbet dr. Vécó Manuzsics ügyvéd-nél Subotica, Szada-revics-utca. 4504

Egy vadonatuj olajfenge-lyes kiskocsi és egy gyer-mekocsi eladó. Skala Ka-rola, Milodanovic-utca 3. 5017

Cipészüzlet a legfoglalm-sabb helyen, kitünően bevezetve azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban, 4098

Szegedi szőlőkben Re-nitz-Julu meletti 11 láncc földben, hár müleses kis-akom, fajboraim és egy kovácsműhely eladó Raczko Mihálynál. 5001

Kisebbszerű ház eladó és azonnal beköltözhető Somborski put mentén Branka Radičević-ül. 12.

Kétajós teljesen jókar-ban levő légszékény eladó. Cím a kiadóban. 5020

Turkskabečji határban 122 hold paraföld tanya-ával eladó a 6500 dinárért. Herefajtó és cséplőgép cla-dó Biliczky Károlynál Sentán. 5015

KÜLÖNFÉLE

RAKTÁRHELYSÉGET keres tékusat a beltérhez kö-zel Neausias i Kalmár. So-kolska ulica Narod kávé-ház mellett. Ugyanott ta-nulo felvétetik. 5054

Tyukszemzalmas a leg-gyökerebben kirtí minden borkeményedést és tyukszemet. Kapható illés gyógygyárban főposta át-ellenében. Ára 5 dinár.

Terézia crem, arcviz, pu-der, szappan kapható a Deesy gyógyosztárban a kiskaplna mellet.

Tko hi htio kroz kratko vreme pertikno naučni srpsko-hrvatski jezik neká se cím priite obrati na prof. Franu Slavicia od 2—4 sata po podne (Senčan-ski put 21). 5021

A régi hírneves Margit créme ismét kapható Reit-ter drogériában. (Neuroi-osis ivergeket veszek).

Paplankészítést, valamint régi paplanok áthuzását vállalja Csányi Károlyné paplankészítő Subotica, Sienkiviceva ul. 19. 2049

Fordításokat magyar és szerb nyelvre elvállal Mat-isev iroda.

Kérvények megírását szer-bül hárnyul ügyben elvál-lal Malusev iroda.

Dunsztpapirt,

dunsztpárgát

nagybani eladásra ajánl

NEUMANN ALADÁR

Subotica, Zrinjski trg 3. Zsidótempplommal szemben. 5009

Amerikai Autóbenzin

Motorbenzin

Nyersolaj

Gépolajok

állandó raktára

Standard Oil Co of New York

subotical

főügynökségénél

Klein Géza

Sürgöncyim Lakuteinöi.

Telefon 55. sz. 4826

Műhőgyárban

egy üzemvezető és 610 munkások azonnali belé-pésre kerestetnek. Gép-kezes és mec. hivatanás. — Ajánlatok „Indu trjisko Grad ev nsko inžinier” Ze-mun címre küldendők.

MŰLABAK, MŰNEZEK, EGYENESTARTÓK

SCHÖNBRUNNÁL SUBOTICA

Pašičeva ul. 5. Telefon 975.

WEITZENFELD és TSA

SUBOTICA 000000 TELEFON 190.

Iroda: Városi bérapalota. Kötélgvár: Sental-put. Alapítva 1902. 000000 Táviratcím: Kenderipar.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócot, tűzöltő és kerti tömlő-keket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, mad-rac és roletta szöveteket juttából és leuból, minden-nemű házivásznat, Zsineg, kötél és hevederek. 712